

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **M. F.**, zast. JUDr. Helenou Tukinskou, advokátkou, se sídlem J. V. Sládka 1363/2, Teplice, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 1. 2016, č. j. X, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 5. 2017, č. j. 75 Ad 11/2016 - 58,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 5. 11. 2015, č. j. X, zamítla žalobci žádost o invalidní důchod podle § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“). Vyšla z posudku o invaliditě Okresní správy sociálního zabezpečení Teplice ze dne 21. 10. 2015, č. j. LPS/2015/5372-TP_CSSZ (dále jen „posudek OSSZ Teplice“), z něž vyplývalo, že pracovní schopnost žalobce poklesla pouze o 20 %, tudíž není invalidní. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu určil posudkový lékař zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 1, písm. b) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).

[2] Proti právě uvedenému rozhodnutí žalované podal žalobce námitky, které žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla. Žalovaná své rozhodnutí opřela o posudek o invaliditě zpracovaný lékařskou posudkovou službou České správy sociálního zabezpečení, Ústí nad Labem ze dne 26. 1. 2016, č. j. LPS/2015/759-NR-UST_CSSZ (dále jen „posudek ČSSZ Ústí nad Labem“), který nechala vypracovat pro účely řízení o námitkách a který závěr o poklesu pracovní schopnosti žalobce o 20 % potvrdil, byť

rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu shledal zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 7, písm. a) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Svůj závěr posudková lékařka MUDr. L. D. opřela o skutečnost, že v případě žalobce se jedná o poruchu osobnosti, nikoli o organickou poruchu způsobenou např. úrazem hlavy. Z tohoto důvodu podřadila zdravotní postižení žalobce pod položku 7, nikoli položku 1, kapitoly V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Toto přehodnocení kvalifikace zdravotního postižení však nemělo vliv na závěr o procentuálním poklesu pracovní schopnosti žalobce.

II.

[3] Proti napadenému rozhodnutí žalované se žalobce bránil žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Krajský soud vyšel z posudku ze dne 18. 7. 2016, č. j. 2016/628-UL, který si vyžádal v průběhu soudního řízení od posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudek PK MPSV“). Žalobce nebyl podle posudku PK MPSV invalidní, jelikož nedošlo k poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 % (podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti shledala posudková komise onemocnění posttraumatickou stresovou poruchou osobnosti a protrahovanou lehkou depresivní poruchou s výraznější anxiózní složkou, afektivní poruchou s lehkým postižením, tj. zdravotní postižení uvedené v kapitole V, položce 7, písm. a) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity.

[4] Posudek PK MPSV potvrdil závěry předchozích dvou posudků o tom, že pracovní schopnost stěžovatele klesla o 20 % a není tedy invalidní v žádném stupni. Krajský soud považoval posudek PK MPSV za stěžejní důkaz, o jehož úplnosti a přesvědčivosti neměl pochybnosti.

III.

[5] Žalobce (dále „stěžovatel“) brojil proti rozhodnutí krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Navrhoval zrušit rozsudek krajského soudu a vrátit mu věc k dalšímu řízení.

[6] Stěžovatel namítal, že se krajský soud dostatečně nevypořádal s námitkami žalobce a rozhodnutí dostatečně neodůvodnil, neboť není zřejmé, jakými úvahami se řídil. Rovněž neprovedl dokazování tak, aby byl zjištěn skutečný zdravotní stav stěžovatele.

[7] Posudek PK MPSV považoval za nesprávný. Posudková komise neprovedla náležitě pečlivě vyšetření zdravotního stavu žalobce (trvalo pouhých 10 min.) a nepřihlédla ke všem lékařským zprávám. Při posuzování posudková komise použila lékařské zprávy pouze ze dvou vyšetření psychiatrem a původní nález MUDr. K. ze dne 15. 10. 2014 nezohlednila. MUDr. K. v ní diagnostikoval těžkou depresi bez psychotických příznaků označenou jako diagnóza F 322. Z lékařské zprávy ze dne 11. 3. 2015 vyplývá, že zdravotní stav stěžovatele je neměnný a byla mu navrhována i ústavní léčba. Diagnóza F 322 podle stěžovatele spadá do kapitoly V, položky 4, písm. d) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a stěžovatel se proto považuje za invalidního ve II. stupni invalidity. Závěry MUDr. K., který je současně soudním znalcem, proto odporují závěrům posudku PK MPSV.

[8] Posudková lékařka PK MPSV neměli podle stěžovatele dostatečnou odbornost, jelikož se jednalo o lékaře z oboru patologie a chirurgie.

[9] Stěžovatel již v řízení o žalobě poukazyval na rozpornost závěru posudkové lékařky MUDr. L. D. uvedeného v posudku ČSSZ Ústí nad Labem s lékařskými zprávami MUDr. K. ze

pokračování

dne 12. 2. 2013 a MUDr. K. ze dne 15. 10. 2014. Krajský soud se podle stěžovatele s tímto rozporem dostatečně nevypořádal, když pouze odkázal na posouzení věci MUDr. D.

IV.

[10] Žalovaná se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se závěry krajského soudu uvedenými v napadeném rozsudku. Uvedla, že jednání posudkové komise byl přítomen specialista z oboru psychiatrie a posudková komise měla k dispozici veškeré lékařské zprávy. Posudek PK MPSV proto považuje za přesvědčivý, úplný a objektivní. Navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou stěžovatele, podle níž se krajský soud dostatečně nevypořádal s námitkami žalobce, rozsudek náležitě neodůvodnil a není zřejmé, jakými úvahami se řídil. Tato obecně formulovaná námitka je podřaditelná pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. K nedostatkům přezkoumávaného rozsudku podle citovaného ustanovení je přitom kasační soud povinen přihlížet z úřední povinnosti, i bez návrhu.

[14] Důvodnost uvedené námítky by přitom sama o sobě postačovala ke zrušení napadeného rozsudku, proto se jí Nejvyšší správní soud věnoval prvořadně. Ve své ustálené judikatuře Nejvyšší správní soud mnohokrát konstatoval, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o skutečnostech pro věc podstatných, resp. jakým způsobem rozhodne skutečnosti posoudil (srov. např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75). Nejvyšší správní soud přitom neshledal, že by v napadeném rozsudku absentoval některý z výše uvedených požadavků. Krajský soud přehledně popsal rozhodný skutkový stav a s žalobními námitkami se řádně a srozumitelně vypořádal. Napadený rozsudek proto stěžovatelem vytýkané vady nevykazuje.

[15] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce stěžovatele, podle níž krajský soud neprovedl dokazování tak, aby zjistil skutečný zdravotní stav žalobce. V projednávané věci jde o nárok na dávku důchodového pojištění, jejíž přiznání je podmíněno nepříznivým zdravotním stavem, a je tudíž závislé především na odborném lékařském vyšetření. K takovému posouzení jsou pro přezkumné řízení soudní povolány podle § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, a to nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, ale též k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě, jejím vzniku, zániku či dalším trvání.

[16] Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudkový závěr by tedy měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to, na rozdíl od posudkové komise, nemá potřebné medicínské znalosti (viz rozsudek Nejvyššího správního

soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 Ads 19/2009 - 38). Krajský soud proto postupoval naprosto správně, když si pro posouzení zdravotního stavu stěžovatele ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí opatřil posudek PK MPSV, jenž označil za stěžejní důkaz odborně hodnotící zdravotní stav stěžovatele. Jestliže posudek PK MPSV splňoval bez pochybností kriteria úplnosti a přesvědčivosti, krajskému soudu nezbylo, než se tímto posudkem řídit.

[17] Nejvyšší správní soud nesdílí výhrady stěžovatele vůči posudku PK MPSV. Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem shledal závěr posudkové komise přesvědčivým, vnitřně konzistentním a splňujícím veškeré shora uvedené požadavky. Posudková komise se zevrubně zabývala zdravotními postiženími stěžovatele, jeho stav posoudila komplexně a ke svým závěrům dospěla na základě úplné zdravotnické dokumentace s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím.

[18] Z posudku PK MPSV (jakož i z posudku ČSSZ Ústí nad Labem vyžádaného v rámci správního řízení) vyplývá jednoznačný závěr, že stěžovatel nebyl k datu vydání napadeného rozhodnutí, tj. k 29. 1. 2016, invalidní, jelikož nedošlo k poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 % (podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění). Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti shledala posudková komise onemocnění posttraumatickou stresovou poruchou osobnosti a protrahovanou lehkou depresivní poruchou s výraznější anxiózní složkou, afektivní poruchou s lehkým postižením. Zdravotní postižení odpovídalo hodnocení podle kapitoly V, položky 7, písm. a) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. PK MPSV stanovila ve shodě s předchozím posudkem ČSSZ Ústí nad Labem míru poklesu pracovní schopnosti stěžovatele na 10 % (z rozmezí 5 – 10 %). S ohledem na další zdravotní postižení zvýšila posudková komise ve smyslu § 3 odst. 1 a 3 vyhlášky o posuzování invalidity míru poklesu pracovní schopnosti stěžovatele o dalších 10 %. Celková míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatele byla určena na 20 %.

[19] Stěžovatel rozporuje kvalifikaci zdravotního postižení, které bylo určeno jako postižení s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti. Stěžovatel je přesvědčen, že je invalidní ve II. stupni, což dovozuje zejména z lékařské zprávy MUDr. K. ze dne 15. 10. 2014, kterou podle jeho názoru posudková komise MPSV nezohlednila.

[20] Nejvyšší správní soud ověřil, že tato lékařská zpráva MUDr. K. ze dne 15. 10. 2014, byla součástí posudkové dokumentace pro posouzení zdravotního stavu stěžovatele již při zpracování posudku ČSSZ Ústí nad Labem; v uvedeném posudku je ve výčtu zohledněné zdravotnické dokumentace na straně 1 posudku výslovně uvedena. Z posudku PK MPSV vyplývá, že posudková komise vycházela jednak z posudkového hodnocení posudku ČSSZ Ústí nad Labem podaného MUDr. D. a také z „opakovaných psychiatrických vyšetření MUDr. K., poslední ze dne 7. 10. 2015 a 14. 9. 2015.“ A dále posudek uvádí: „Prostudováno dalších 15 odborných lékařských zpráv z roku 2014.“ Z výše uvedeného vyplývá, že posudková komise PK MPSV měla lékařskou zprávu MUDr. K. ze dne 15. 10. 2014 k dispozici a vzala ji jako podklad pro posouzení zdravotního stavu stěžovatele. Skutečnost, že není tato lékařská zpráva zvlášť vyjmenována ve výčtu a zvlášť hodnocena, není vadou posudku PK MPSV. Je totiž logické, že posudková komise v posudku nevyjmenovává veškeré jednotlivé lékařské zprávy stěžovatele, nýbrž ty, které jsou nejaktuálnější a poskytují tak nejvěrnější obraz o zdravotním stavu stěžovatele ve sledovaném období. Zdravotní stav stěžovatele hodnotila posudková komise ke dni rozhodování žalované, tj. k 29. 1. 2016. Námitka stěžovatele týkající se nekompletního zhodnocení lékařských zpráv proto není důvodná.

[21] Posouzení zdravotního stavu před posudkovou komisí je komplexní. Výsledek šetření proto nelze zakládat na jedné lékařské zprávě, z níž vyplývá pro stěžovatele nejprůhodnější diagnóza, jestliže se v následujících pozdějších lékařských zprávách shodné hodnocení

pokračování

zdravotního stavu již neobjevuje. Posudková lékařka MUDr. L. D. v posudku ČSSZ Ústí nad Labem, k lékařské zprávě MUDr. K. ze dne 15. 10. 2014 uvedla, že v ní psychiatr diagnostikoval „*posttraumatickou stresovou poruchu a těžkou depresi. Tato diagnóza však v psychiatrickém vyšetření uvedena naposledy ve vyšetření z 10/2014.*“ Úlohou posudkových lékařů je zjistit příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jak jim ukládá § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Podle obecných posudkových zásad uvedených v kapitole V přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity platí, že „*[p]ři posuzování míry poklesu pracovní schopnosti u duševních poruch a poruch chování by sledované období, rozhodné pro posouzení míry poklesu pracovní schopnosti, mělo trvat zpravidla rok.*“ Ze skutečnosti, že se v jediné lékařské zprávě objevuje hodnocení zdravotního stavu označené jako „těžká deprese“, proto nelze dovodit, že právě „těžká deprese“ je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jak se snaží tvrdit stěžovatel s poukazem na skutečnost, že MUDr. K. jeho stav diagnostikoval jako F322 (těžká depresivní fáze bez psychotických příznaků). Nejvyšší správní soud nepovažuje za pravděpodobné, že by MUDr. K. zmíněnou diagnózu v následujících lékařských zprávách pouze „zapomněl“ uvést, byla-li by pro posouzení zdravotního stavu stěžovatele diagnózou zásadní. Námitky stěžovatele vůči úplnosti posudku PK MPSV proto posoudil jako neopodstatněné.

[22] Jak uzavírá PK MPSV na straně 4 posudku, duševní onemocnění stěžovatele je všemi vyšetřujícími specialisty v oboru psychiatrie a psychologie hodnoceno jako duševní onemocnění s lehkým funkčním postižením, přičemž se nejedná o duševní poruchu způsobenou posttraumatickým organickým postižením mozku (PK MPSV odkazuje na lékařské zprávy psychiatra MUDr. K. ze 7. 10. 2015 a 14. 9. 2015, včetně dalších 7 kontrolních vyšetření a na psychologická vyšetření Mgr. Š.). Závěr posudku PK MPSV považuje Nejvyšší správní soud za úplný a přesvědčivý, námitkám stěžovatele týkajícím se nesprávné kvalifikace zdravotního stavu proto nepřisvědčil.

[23] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani další stěžovatelově výtce, podle níž se krajský soud dostatečně nevypořádal s námitkou rozpornosti závěrů posudkové lékařky MUDr. L. D. v posudku ČSSZ Ústí nad Labem s lékařskými zprávami MUDr. K. ze dne 12. 2. 2013 a MUDr. K. ze dne 15. 10. 2014. Krajský soud k tomu uvedl, že obě lékařské zprávy měla posudková lékařka MUDr. L. D. k dispozici a jsou součástí správního spisu. Nejvyšší správní soud se s vypořádáním této námitky, jak je provedl krajský soud, ztotožňuje. Není totiž v kompetenci krajského soudu hodnotit odborné závěry ošetřujících lékařů stěžovatele. Jak uvedeno výše, soud nemá potřebné medicínské znalosti. Je proto podstatné, zda lékařské zprávy měla posudková lékařka k dispozici a zda se jimi zabývala. V posudku ČSSZ Ústí nad Labem posudková lékařka MUDr. D. obě lékařské zprávy vzala v potaz. Stěžovatel v žalobě stejně jako v námitkách proti napadenému rozhodnutí poukazuje především na lékařskou zprávu MUDr. K. z 15. 10. 2014. Obsahem této lékařské zprávy se MUDr. D. podrobně zabývala na straně 3 posudku ČSSZ Ústí nad Labem, jak uvedeno výše v odst. [21] tohoto rozsudku. Jak již uvedeno, její posudkové hodnocení měla při zpracování posudku k dispozici i posudková komise MPSV.

[24] Nedůvodnou shledal Nejvyšší správní soud také námitku o neodbornosti posudkových lékařů PK MPSV, aniž stěžovatel tuto blíže upřesňuje. Z posudku PK MPSV totiž vyplývá, že posuzování byl přítomen MUDr. J. G. s odborností v oboru psychiatrie. Námitka je proto nedůvodná.

[25] V průběhu řízení o kasační stížnosti předložil stěžovatel dokument s názvem „Znalecké vyjádření o duševním stavu posuzovaného M. F.“, který vypracoval dne 7. 8. 2017 MUDr. I. K., znalec z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie. Stěžovatel navrhl, aby kasační soud doplnil dokazování tímto vyjádřením. Nejvyšší správní soud předesílá, že není soudem nalézacím, nýbrž přezkumným. Úlohou kasačního soudu je přezkoumat zákonnost napadeného rozsudku na

podkladě skutkového stavu, z něhož vycházel krajský soud. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal posudek PK MPSV neúplným či nepřesvědčivým, ani jakkoli jinak vadným, neshledal ani důvody, pro které by bylo nezbytné provést stěžovatelem navržený důkaz vyjádřením MUDr. K., nadto zjevně vypracovaným ke stavu po vydání napadeného rozsudku. Doplnění dokazování v tomto směru považoval Nejvyšší správní soud za nadbytečné.

VI.

[26] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[27] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 2 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť ve věcech důchodového pojištění § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, neplatí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. ledna 2019

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu